

► wij scheiden ons af!

Onkruid omringt het ecotoilet

Vrijstaat Droevendaal: van vochtige barak naar gerieflijke bungalow

► Een hark en schop sieren de burgemeesterspenning. De krant van Droevendaal verschijnt 'altijd op tijd'.

► Het negende bezoek van nrc.next aan vrijstaatjes.

DOOR THALIA VERKADE
DROEVENDAAL. De mooiste boerenkool kweek je met een scheutje urine. Merijn Biemans (25), bewoner van Vrijstaat Droevendaal, tussen Wageningen en Bennekom, wijst in zijn moestuin naar een bos onkruid op schouderhoogte. „Die stoel daarachter, dat was ons zelfgebouwde ecotoilet. Je mocht er alleen in plassen. Met de urine, die we via een trechter ovingen, bewaterden we de boerenkool. Heel wetenschappelijk: vijf boerenkolen begoten we met onze plas, en vijf andere met water. Ik zweer je: die met urine werden een heel stuk groter.”

Biemans studeert Bos- en Natuurbeheer aan de universiteit van Wageningen en woont in barak 69 in Droevendaal. 'Divine 69' heeft zonnecollectoren op het dak en een wc die wordt doorgespoeld met regenwater, net als de 33 overige huisjes op het voormalige weiland. De bungalows worden van oudsher barakken genoemd en hebben namen als Droefkonijn, Moebarak en Snol in 't Bos.

Droevendaal is sinds dertig jaar het thuis van zo'n 200 studenten, van wie de meesten natuur- en milieustudies in Wageningen doen. Verder wonen er onder meer een hangbuikzwijn, twee geiten, drie roodwangschilpadden en 41 katten, aldus de jaarlijkse huisdiereninventarisatie. Ook het energieverbruik in de bungalows wordt elk jaar gepubliceerd.

Op onregelmatige tijden, maar 'altijd op tijd' verschijnt de Vrijheidsstaatcourant *Droevendalia*, met notulen van de bewonersvergadering en publicaties als *Prut*, of een *anekdotische verhandeling over puntmutaties in de taxonomie van huisdieren*, waarin de auteur meldt dat poes Prut in een andere barak door het leven gaat als Prt, daar ook te eten krijgt, en dat vele Droevendaalse katten zo „heel slim van meerdere walletjes eten”.

De krant is sinds enige jaren grotendeels Engelstalig, ten behoeve van de groeiende groep buitenlandse studenten die Droevendaal verkiest boven een studentenfkat. Leunend op een grasmaaier legt de Colombiaanse Diana Cordoba (27) uit waarom: „Dit voelt als thuis, als één grote familie.”

In de tuin van bungalow 37 ('Barakka') serveert 'eeuwige student' en burgemeester van Droevendaal Luc Steinbuch (38) zelfgeplukte bramen en kruidenthee. Vrijstaat of niet, Droevendaal is eigendom van de Wageningse huisvester Idealis en de bewoners hebben zich aan de leefregels

Droevendalers uit de tijd van de barakken en van recenter datum, bij de bungalows. Onderste foto Guy Ackermans

te houden. De burgemeester onderhoudt het contact met de huisvester. „Ik heb zelfs een penning”, zegt hij, en toont een plaatje aan een ketting met gekruiste schop en hark erop. „Maar die doet erg denken aan een hamer en sikkel, ik draag 'm nooit.”

Vrijstaat Droevendaal ontstond in 1977, toen Wageningen 24 spaanplaten barakken plaatste om de woningnood te lenigen. Toen de lokalen vijftien jaar later dreigden te worden gesloopt, kwam de woongemeenschap in opstand. De VPRO hield net een wervingsactie: 2 minuten zendtijd voor iedereen die 100 tientjesleden wierf. Droevendaal droeg 1.100 leden aan en kreeg zo zes zondagavonden lang de aandacht van het tv-publiek.

De gemeente Wageningen erkende uiteindelijk het unieke karakter, of zoals de bewoners zeggen: „het droevige” van Droevendaal. In 1999 werden de barakken gesloopt, maar er kwamen bungalows voor in de plaats,

die na inspraak van de studenten milieuvriendelijk werden ontworpen. Kabel-tv wees de bewonersvergadering af, snel internet kwam er wel.

Een paar jaar later kwam Droevendaal opnieuw in het nieuws, ditmaal als thuishaven van radicale milieufactivisten. Volkert van der G. woonde enkele jaren op Droevendaal voordat hij naar Harderwijk verhuisde en in mei 2002 Pim Fortuyn vermoordde.

Na de moord sprak De Telegraaf over Droevendaal en het Wageningse milieufactivisten circuit als „een trainingskamp voor het plegen van aanslagen” en „het broeinest van Volkert”. Droevendalers kregen hatemail, sommigen doken enige tijd onder.

Een vervelende tijd, waaraan de huidige bewoners niet willen worden herinnerd. „We zijn er moe van dat dat telkens weer wordt opgerakeld, terwijl we niks met Volkert te maken hebben”, zegt Biemans. Niemand herinnert zich Van der G. persoonlijk.

„Al kan het zijn dat ik ooit eens een potje kaart met hem heb gespeeld”, zegt burgemeester Luc.

Het activisme in Droevendaal lijkt er sowieso een beetje af. Niet alleen het ecotoilet is overwoekerd, ook de welkomststek 'sex, drugs & droevendaal', die ooit met witte verf bij de ingang op het asfalt werd geschilderd, is nauwelijks meer te lezen.

Het aantal vegetariërs neemt gestaag af, en waar de Bennekomse jeugd vroeger vooral wietplanten jatte, verdwijnen er nu vaker laptops als de ramen in de lente opengaan.

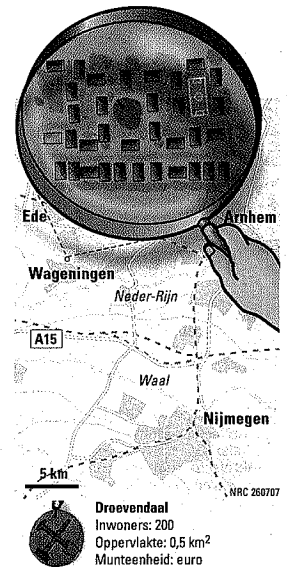
Met de komst van de bungalows is het leven makkelijker geworden, beamen de bewoners. En door de luxe, en de hogere huur, is het karakter van Droevendaal veranderd. „Vroeger had je sterke idealen nodig om het hier uit te houden”, zegt Biemans. „Je moest elke ochtend je matras overleiden tegen de schimmel. Nu is het hier goed wonen. De universiteit

Eerste couplet van het Droevendaallied

Ik woon op de barakken / met een koude naam
Het is hier zo gezellig / met bloemen op het raam.
Er kraait geen haan, de kater / slaapt vanochtend lekker uit
Het vriest een graad of dertien / We eten vla met fruit.
We hebben hier warm water / een douche en ook cv
Die is nu dichtgevroren, maar / daar zitten wij niet mee.
We trekken nog een trui aan / En slapen allemaal
Op een hele grote hoop. / Leve Droevendaal!

Alternatief bungalowpark

legt bovendien steeds meer gebouwen aan hier in de buurt. Straks kan ik lopen naar college.”

De huidige Droevendalers zijn hun voorgangers dankbaar voor hun strijd voor het behoud van de vrijstaat, maar aan hun activisme hebben ze geen boodschap meer. Biemans: „Je hoeft jezelf niet alles te ontzeggen om de wereld te verbeteren. In plaats van dat je zelf niet vliegt of autorijdt, moet je er voor zorgen dat benzine duurder wordt.” Waarop hij toevoegt: „Ik heb overigens nog nooit gevoelen.”

Bezoek Droevendaal online: www.droevendaal.nl

colofon

Uitgave
nrc.next is een uitgave van
NRC Handelsblad BV,
onderdeel van PCM Uitgevers NV.

Redactie
Marten Meesweg 35,
Postbus 8987,
3009 TH Rotterdam
telefoon: 010 406 61 11;
fax: 010 406 69 67
next@nrc.nl; www.nrc.nl/next

Hoofdredacteur: Birgit Donker
Chef redactie: Hans Nijenhuis
Redactie: zie www.nrc.nl/colofon
Uitgever: Willem Jan Makkinga

Adverteren
Voor informatie en reserveringen:
telefoon: 020 562 62 00
fax: 020 562 62 50
advertentieservice@pcmuitgevers.nl
www.pcmmedia.nl

Klantenservice nrc.next
Voor opgave abonnementen, verhuizingen, bezorging, doorgeven vakanties en opzeggingen (uitsluitend schriftelijk, 4 weken voor einde abonnementsperiode).
www.nrc.nl/next/service
service@nrcnext.nl
servicenummer: 088-6726398 (lokaal tarief)
openingstijden Klantenservice:
ma t/m vr: 07.00 u - 19.45 u
zaterdag: 08.00 u - 16.45 u

Bezorging
nrc.next wordt uiterlijk om 7.00 uur bij u thuis bezorgd.
nrc.next plus-abonnees ontvangen op zaterdag NRC Handelsblad voor 13.00 uur. Bezorging van nrc.next vindt alleen plaats binnen Nederland. Voor bezorgklachten: bel het servicenummer 088-6726398 (lokaal tarief).

Persoonsgegevens
NRC Handelsblad is een bedrijfs onderdeel van PCM Uitgevers.
PCM Uitgevers legt van abonnees gegevens vast voor de uitvoering van de abonnementsovereenkomst. Ook kan PCM deze gegevens gebruiken om u te informeren over voor u relevante diensten en

producten van de titels en werkschappen van PCM. Als u op deze informatie geen prijs stelt, kunt u dit schriftelijk melden bij LezersService nrc.next, Postbus 8784, 3009 AT Rotterdam.

Auteursrechten voorbehouden
© nrc.next, 2007. Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij nrc.next c.q. de betreffende auteur. Zie voor de volledige tekst www.nrc.nl. Op ingezonden bijdragen zijn de algemene publicatievoorwaarden van toepassing. Deze liggen ter inzage op de redactie en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

Reguliere abonnementsprijzen nrc.next* nrc.next plus**

Kwartaal	€ 48,00	€ 67,50
Halfjaar	€ 85,00	€ 125,00
Jaar	€ 159,00	€ 239,00

Studentenabonnement nrc.next* nrc.next plus**

Maand	€ 7,50	€ 12,50
-------	--------	---------

* maandag t/m vrijdag nrc.next ontvangen
** maandag t/m vrijdag nrc.next ontvangen plus op zaterdag NRC Handelsblad (prijzen op basis van automatische incasso)

Zie voor een compleet overzicht www.nrc.nl/abonnementen